

Tomb Lauredià Llarg de Sant Julià de Lòria

Caminada llarga i exigent que ens descobreix els petits llogarrets de la parròquia andorrana de Sant Julià de Lòria

Sant Julià de Lòria, Parròquia de Sant Julià de Lòria, Andorra

Dificultat Notable

Temps total efectiu 6:15h

Distància total 15,1 km

Desnivell acumulat 1.400m

Altitud mínima 892m

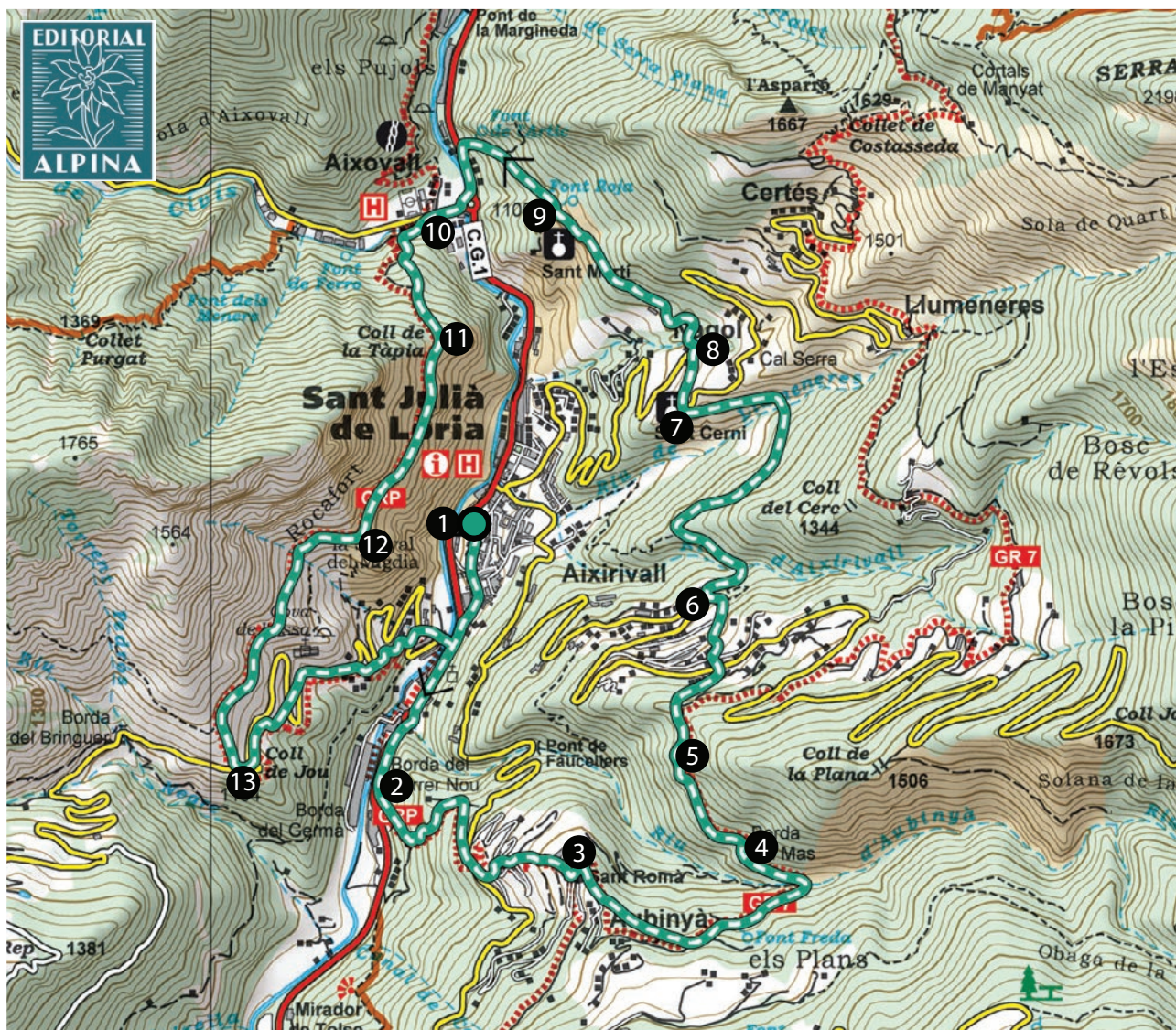
Altitud màxima 1.311m

Punt de sortida / arribada Plaça de la Germandat

Població més propera Sant Julià de Lòria

Andorra. 1:40.000. Editorial Alpina.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Descobrir els **poblets pintorescos** que formen la parròquia de Sant Julià de Lòria.
- ✓ Les **vistes meravelloses** de la parròquia de Sant Julià de Lòria que tenim durant la ruta.
- ✓ Conèixer les **esglésies romàniques** de la parròquia.
- ✓ La **vegetació mediterrània** de les muntanyes més meridionals del Principat d'Andorra.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Plaça de la Germandat	0:00h	910m	42.4649939°	1.4908890°
2 Camí vell d'Auvinyà	0:15h	893m	42.4562320°	1.4867620°
3 Església de Sant Romà d'Auvinyà	1:30h	1.250m	42.4533100°	1.4963350°
4 Borda del Mas	2:15h	1.247m	42.4536089°	1.5042969°
5 Portell	2:30h	1.308m	42.4572360°	1.5007579°
6 Església de Sant Pere d'Aixirivall	2:45h	1.155m	42.4628109°	1.5019949°
7 Església de Sant Serni de Nagol	3:25h	1.160m	42.4694509°	1.5011090°
8 Nagol - camí a Sant Martí	3:30h	1.140m	42.4712560°	1.5006400°
9 Cruïlla - camí a Sant Martí de Nagol	3:50h	1.115m	42.4761699°	1.4940699°
10 Aixovall - camí de Rocafort	4:20h	956m	42.4759180°	1.4885219°
11 Coll de la Tàpia	4:35h	1.161m	42.4717340°	1.4892149°
12 Coll de la Senyal del Migdia	5:05h	1.150m	42.4645959°	1.4857859°
13 Coll de Jou	5:35h	1.140m	42.4566099°	1.4798649°
1 Plaça de la Germandat	6:15h	910m	42.4649939°	1.4908890°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84

SABIES QUE...

Als habitants de Sant Julià de Lòria se'ls anomena lauredians? Fa més de 1.000 anys el poble s'anomenava Laurèdia i, de fet, consta ja en els escrits de l'Acta de Consagració de la Catedral d'Urgell (segle IX) com una de les sis parròquies que llavors formaven el territori de les valls d'Andorra. El topònim Laurèdia prové del llatí i en època visigoda ja existia Villa Laurèdia, que posteriorment va ser substituït pel topònim català de Sant Julià de Lòria.

INTRODUCCIÓ

Caminada circular de 15 km pels voltants de la parròquia de Sant Julià de Lòria, la més meridional del Principat d'Andorra. Des de Sant Julià de Lòria pugem fins al bonic poble d'Auvinyà, des d'on flanquegem la muntanya pel camí de la Borda del Mas fins a Aixirivall. Prenem aquí el camí de la Solana que ens condueix fins a la bonica església de Sant Serni de Nagol i, pel camí de Sant Martí de Nagol, descendim fins al nucli d'Aixovall, ja al fons de vall. A continuació pugem pel camí de Rocafort, voregem tota la solana de Rocafort i finalment tornem a Sant Julià de Lòria pel camí de Fontaneda. L'itinerari està senyalitzat com el Tomb Lauredià Llarg i segueix diferents tipus de camins. Supera un desnivell important i, tot i que té algun tram una mica aeri i/o equipat, no presenta cap dificultat. És ideal per a persones avesades a fer caminades llargues per muntanya.

Aquest itinerari ens permet descobrir els petits pobles de la parròquia de Sant Julià de Lòria resseguint el circuit llarg de la caminada popular del Tomb Lauredià que se celebra cada any a Sant Julià. Durant la ruta visitem algunes de les esglésies romàniques més importants d'Andorra, com la

de Sant Serni de Nagol, i gaudim d'unes vistes impressionants dels diversos nuclis de Sant Julià de Lòria i de les muntanyes que els envolten.

MÉS INFORMACIÓ

DURADA: Dia complet

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 6:15h en total. 3:25h des del punt d'inici fins a l'església de Sant Serni de Nagol passant per Auvinyà i Aixirivall i 2:50h per tornar a Sant Julià de Lòria passant per Aixovall i pel camí de Rocafort.

DESNIVELL ACUMULAT: 1.400m

DIFICULTAT: Notable. És una ruta que, tot i no presentar cap dificultat tècnica, és exigent pel considerable desnivell que cal superar. També té alguns trams una mica aeris i/o de mal caminar, que en cas de pluja poden ser delicats, com les barrancades del camí de Rocafort i la baixada de Sant Martí de Nagol a Aixovall.

ÈPOCA: Tot l'any, si no hi ha neu.

CARTOGRAFIA: Andorra. 1:40.000. Editorial Alpina.

OBSERVACIONS: Un cop a Aixovall es pot escurçar el camí i tornar directament a Sant Julià de Lòria seguint l'itinerari del Tomb Lauredià Mitjà. També hi ha diversos camins senyalitzats que uneixen la ruta amb la població de Sant Julià.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

La ruta comença a la **plaça Germandat de Sant Julià de Lòria**. Aquesta plaça està situada a l'avinguda Verge del Canòlich, a davant de la **Casa del Comú** de Sant Julià de Lòria. Per arribar a Sant Julià de Lòria des de la **Seu d'Urgell**, hem d'agafar la carretera N-145, passar el pas fronterer de la Farga de Moles i seguir per la carretera CG-1 fins a Sant Julià. Per arribar-hi des d'**Andorra la Vella**, hem d'agafar la CG-1 en direcció a Espanya, passar per Santa Coloma i continuar fins Sant Julià (senyalitzat).

RECORREGUT

Comencem la ruta a la **1 plaça de la Germandat (0:00h - 910m)** de Sant Julià de Lòria. Sortim en direcció S per l'avinguda Verge del Canòlich, tot passant per davant de la Casa del Comú, la fàbrica de tabacs Reig i l'església de Sant Julià i Sant Germà fins que arribem a la plaça Francesc Cairat.

Travessem la carretera general per un pas de vianants i continuem en direcció S fins a un altre pas de vianants que hi ha just davant del cementiri. Travessem altre cop i continuem amb precaució pel costat esquerra de la carretera. Arribem a una rotonda on hi ha una fusteria i seguim avançant fins que trobem el **2 camí vell d'Auvinyà (0:15h - 893m)**, que està senyalitzat. Pugem per les escales

seguint les marques del GRP (sender de Gran Recorregut del Principat) i uns punts grocs. El camí empedrat ens guia per entre horts i alguns galliners. Ascendim còmodament per l'interior d'un bosc mediterrani amb alzines, boix i argelaga. Les vistes que tenim sobre el poble de Sant Julià de Lòria -amb tot el vessant de Rocafort enfront- són impressionants.

Deixem enrere a l'esquerra la Borda del Ferrer i arribem a la **carretera d'Auvinjà**. A l'altre costat de la vall veiem el petit poble de **Fontaneda**. Durant la Guerra Civil espanyola molts refugiats van arribar a Andorra per aquest punt, després de travesses que podien durar més d'una setmana. Durant aquells anys, Sant Julià de Lòria va ser el punt d'arribada a Andorra de molta gent i un símbol de llibertat pels refugiats espanyols. Travessem la carretera d'Auvinjà i la seguim uns metres cap a la dreta. Retrobem altre cop el camí, que puja fins a unes vinyes. Aquí hi trobem una reproducció recent d'un petit poble medieval, amb les cases fetes de pedra esquistosa i de fusta, i també l'església de Sant Ivo, de construcció recent. Continuem amunt seguint la senyalització del Tomb Lauredià Llarg. Creuem altre cop la carretera i enllacem amb el GR 7 just al costat de **3 l'església de Sant Romà d'Auvinjà (1:30h - 1.250m)**. Diuen que l'origen de la capella és preromànic, però l'edifici que veiem es va construir al segle XVII, en època barroca, i fou restaurat posteriorment, l'any 1964.

Deixem l'església enrere i continuem per la carretera fins que trobem, a mà esquerra, el **Camí del Mas**. Ara avancem pel vessant obac de la muntanya, en lleugera baixada, per l'interior d'un bosc de pi roig amb trèmols i cirerers. Enfront (E) veiem el pic Negre de Claror i la carena del Camp de Claror, límit fronterer amb Catalunya. Cap al NO hi tenim el solà de Rocafort i el d'Enclar. Continuem davallant per un sender marcat amb les marques blanques i vermelles del GR 7, enmig del bosc ombrívol i frescal, fins que trobem una caseta i un rec per on hi baixa l'aigua de la font Freda, situada en un petit bosquet de bedolls. Una mica més avall arribem a un pont de fusta que ens permet creuar el **riu d'Auvinjà**, que recull totes les aigües des de la collada de Pimes fins al Camp de Claror. A partir d'aquí comencem a remuntar pel vessant solà, amb una vegetació més esclarissada i de marcada influència mediterrània, per terreny rocós, fins que arribem a la **4 borda del Mas (2:15h - 1.247m)**, actualment en estat ruïnós.

Continuem enfilant-nos pel camí empedrat que, enmig d'un alzinar, voreja els ressalts esquistosos d'aquest vessant. Hi ha algun tram penjat i una mica aeri, però en general és un camí ample i sense cap dificultat. El camí va guanyant altura progressivament. Mans expertes van col·locar amb destresa pedra sobre pedra, aconseguint construir un camí sobre aquest tram tan escarpat de la muntanya. Finalment arribem a un estrep rocós on hi ha un petit **5 portell (2:30h - 1.308m)**. Just darrera hi trobem un banc de fusta per fer-hi una parada i gaudir de les impressionants vistes. Al davant hi tenim tota la serra del Teix amb el poblet de Fontaneda a la seva falda, la carretera de coll de Jou i tot el vessant de Rocafort, per on passarem després. Continuem el camí en direcció N, sense perdre

gaire alçada, fins que arribem a un **collet**. Aquí deixem el GR 7, que se'n va cap a la dreta, i nosaltres agafem el camí de l'esquerra (marques grogues) que davalla per dins d'un bosc de pi roig.

Arribem a una petita clariana i ja veiem el poble d'Aixirivall molt a prop. Travessem la carretera i baixem pels carrerons empedrats. Seguim els cartells indicatius que ens condueixen directament a **6 l'església de Sant Pere d'Aixirivall (2:45h - 1.155m)**. Aquesta església es va construir l'any 1.603 i és d'època barroca. Està construïda adaptant-se al fort pendent del terreny. D'aspecte senzill, té els murs arrebossats i en destaca la porta d'entrada de fusta decorada amb sanefes de dent de serra i una gran llinda. A l'interior s'hi pot veure un retaule d'època barroca. Deixem l'església i continuem avall fins al final del carrer, on trobem una cruïlla i un cartell. Aquí enllacem amb els recorreguts mitjà i curt del Tomb Lauredià. Prenem el carrer de la dreta (E), que ens condueix per entremig de dues cases fins a un cartell que ens anuncia que ens trobem al **camí de la Solana**. Davallem per aquest camí fins que trobem un pont que ens permet creuar el riu d'Aixirivall.

Ara continuem pel vessant solell de la muntanya, per dins d'un alzinar i al costat de murs de pedra seca. Deixem enrere el poble d'Aixirivall. Arribem a una altra cruïlla amb un cartell i senyalització del Tomb Lauredià. Aquí el recorregut del circuit curt es desvia cap avall. En canvi, el nostre itinerari gira cap a la dreta i s'enfila per la carena, per dins d'un alzinar esclarissat. Més endavant, ja en el vessant N de la muntanya, entrem en un bosc ombrívol de pi roig i boix. A l'altre costat de la vall veiem l'església de Sant Serni de Nagol, al capdamunt d'un llom, amb el rerefons de la serra d'Enclar (NO) i, més amunt, els pobles de Certés i Llumeneres. Flanquegem aquest vessant obac on trobem alguna petita tartera esquistosa i baixem cap al riu de Llumeneres. Travessem el curs d'aigua per una passarel·la de fusta i encarem ara un vessant pissarrós, on el verd de les fulles dels roures martinencs i dels bedolls, i el groc de les argelagues florides, contrasta fortament amb els colors foscos de la pissarra.

Voregem un ressalt ferruginós i força vertical, i pugem fins a la carretera de Certés i **7 l'església de Sant Serni de Nagol (3:25h - 1.160m)**. L'església de Sant Serni de Nagol està considerada una de les esglésies romàniques més excepcionals dels Pirineus. Aquesta ermita data de l'any 1.055 i segueix l'esquema arquitectònic de les esglésies romàniques d'Andorra, amb una nau rectangular i un absis semicircular orientat a l'E. Té un campanar d'espadanya amb doble obertura i un porxo que hi fou afegit més tard. Des de l'església, que està situada en un fabulós mirador natural, podem contemplar tota la part baixa de la vall del Valira, amb el poble de Sant Julià de Lòria al fons i els petits nuclis que integren la parròquia enlairats i repartits pels vessants de la vall. Al davant s'alça imponent la serra del Vedat, on s'intueix el camí de Rocafort, per on després retornarem. Al fons sobresurten el Bony de la Costa i els pics de Salòria i Baciets, que delimiten la capçalera de la vall d'Os de Civís, ja fora dels límits fronterers d'Andorra. Cap a la dreta observem el Solà d'Enclar, amb el Bony de la Pica, el pic d'Enclar i el pic de Carroi, on s'hi veuen unes grans antenes de telecomunicació.

Deixem l'església enrere i baixem per la carretera asfaltada fins passat un revolt. Trobem una cruïlla i un cartell indicador: **8 Nagol - camí a Sant Martí (3:30h - 1.140m)**. Agafem aquest carreró cap a la dreta, passem pel costat d'una font i deixem enrere les cases. Continuem per un camí que travessa unes feixes abandonades i uns horts. Flanquegem altre cop per un vessant solell, enmig d'un alzinar i de pradells, en direcció NO i amb vistes a Sant Julià de Lòria. En alguns trams el camí està empedrat. El corriol tomba i arribem a un prat amb un sortint rocós. Darrera, amagada del vent de nord, veiem la bonica església de Sant Martí de Nagol. Continuem planejant i gaudint de les vistes de la vall fins que arribem a la **9 cruïlla - camí a Sant Martí de Nagol (3:50h - 1.115m)**. Deixem a l'esquerra el camí que va fins a l'ermita de Sant Martí, que queda a menys de cinc minuts d'aquí, i agafem el camí de la dreta, que ens condueix cap al fons de la vall en fort pendent. El camí baixa sense treva, per un bosc de pi roig i boix, fins a unes proteccions metàl·liques que eviten la caiguda de rocs dels esperons que

tenim a sobre. Els últims metres fins a la carretera tenen molt pendent i són de mal fer, però si no està moll es baixa sense complicacions. Just a la dreta hi trobem la **font de l'Àrtic**.

Seguim uns metres la carretera general, la travessem per un pas de vianants i continuem en direcció S fins a una rotonda. També travessem el riu Valira i agafem la carretera secundària CG-6 cap a Os de Civís, Bixessarri i Aixovall. La seguim uns metres fins al primer carrer que surt a l'**esquerra**, on trobem les marques grogues i vermelles del sender de Gran Recorregut del Principat (GRP), que seguim. Arribem al riu d'Os de Civís i a una cruïlla: **10 Aixovall - camí de Rocafort (4:20h - 956m)**. Aquí el recorregut del circuit mitjà continua cap a l'esquerra. Nosaltres, però, agafem el camí de Rocafort, cap a la dreta, i travessem el riu per una passarel·la de fusta. Seguim ara les indicacions del Tomb Lauredià Llarg cap al coll de la Tàpia i el coll de Jou. Pugem per un camí ple d'arrels fent ziga-zagues. Arribem a un planell ple d'argelagues, és el **11 coll de la Tàpia (4:35h - 1.161m)**.

Continuem la ruta flanquejant la muntanya pel vessant solà de Rocafort. Anem seguint el traçat d'una línia elèctrica. Creuem un barranc on trobem un parell de trams equipats amb passamans de corda que ens aporten seguretat. Continuem planejant i gaudint de les espectaculars vistes sobre Sant Julià i el vessant de llevant. Arribem al **12 coll de la Senyal del Migdia (5:05h - 1.150m)**. Seguim resseguint la muntanya a mitja altura i arribem a un petit collet i a una cruïlla. Cap a l'esquerra surt un corriol que en aproximadament deu minuts ens portaria fins a la Cova de l'Óssa. Nosaltres, però, continuem pel camí de la dreta. Deixem enrere un parell de desviacions i finalment arribem al **13 coll de Jou (5:35h - 1.140m)**. Hi ha una taula i un aparcament.

Abordem l'últim tram del nostre itinerari, el descens fins a Sant Julià. Des del coll de Jou agafem un corriol que fa dreuera i ens escurça els revolts que fa la carretera. Arribem a un punt, prop del cementiri, on hem d'avançar per la carretera uns 300m. A l'altura de la petita ermita de Sant Mateu del Pui d'Olivesa veiem, a mà dreta, un senyal i les marques del GRP que ens indiquen el camí a seguir. Arribem a les primeres cases de Sant Julià. Seguim ara les marques grogues i vermelles que davallen per unes escales i que ens porten fins a la carretera general, on enllacem amb el camí que hem fet al principi de la ruta. Seguim l'avinguda Verge de Canòlich i arribem a la **1 plaça de la Germandat (6:15h - 910m)**, punt final del recorregut.

LA LLEGENDA DE LA COVA D'ÓSSA

Conta una llegenda que una vegada hi havia un pastor de Pui d'Olivesa, dins del terme de la parròquia de Sant Julià, que pasturava el ramat d'ovelles al Solà de Rocafort. Es veu que el pobre home trobava a faltar cada nit un xai, fins que va descobrir que la culpable de les desaparicions era una óssa enorme que rondava per aquella zona. Un dia la va seguir fins a la cova on vivia amb les seves cries.

El pastor hi va tornar la nit següent, va apilar llenya a l'entrada de la cova i va encendre un gran foc just quan l'óssa tornava. La pobra óssa, en veure el foc, va entrar a la cova per salvar les seves cries, moment que el pastor va aprofitar per matar-la d'un cop de destrat. La cova de l'Óssa es troba sota del camí de Rocafort, entre el collet de la Senyal del Migdia i el coll de Jou, i relativament a prop de la petita ermita de Sant Mateu del Pui d'Olivesa.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Pont de la Margineda

El Pont de la Margineda és un antic pont sobre el riu Valira construït els segles XIV i XV. Es troba situat a les afores de Sant Julià de Lòria, a l'antic camí ral que comunica Sant Julià de Lòria i Andorra la Vella, a prop del llogarret de La Margineda. El pont té una llargada de 33m i una alçada de 9,2m.

Coordenades GPS: 42.4841757° 1.4920207°

Santuari de la Mare de Déu del Canòlich

Al Santuari de la Mare de Déu del Canòlich s'hi celebra l'últim dissabte del mes de maig la Diada de Canòlich, una tradició molt important pels lauredians. És una jornada festiva i litúrgica durant la qual es puja en peregrinació a retre homenatge a la Verge, patrona de les terres lauredianes, i es comparteix l'esmorzar o el dinar amb la família i els amics. Per arribar-hi amb cotxe hem d'agafar la carretera CG-6 que uneix Aixovall amb Os de Civís i a l'altura de Bixassarri agafem el trencall a l'esquerra cap al santuari.

Coordenades GPS: 42.570853° 1.606914°

Museu del Tabac

El Museu del Tabac es troba situat a Sant Julià de Lòria, molt a prop de la plaça de la Germandat, a l'antiga fàbrica Reig. En aquest recinte podrem conèixer la història de la producció de tabac a Andorra, el conreu i la seva posterior transformació. La producció de tabac ha estat durant anys un puntal important en l'economia del Principat. Sant Julià de Lòria, degut al seu clima més temperat i amb més dies de sol, ha estat una de les principals àrees productores i manufactureres.

Coordenades GPS: 42.570847° 1.607790°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!